

حسن بن علی علیه السلام

امام عسکری

www.ketab.ir

دکتر مرضیه محمدزاده

حسن بن علی^{رض} امام عسکری

مؤلف: دکتر مرضیه محمدزاده

انتشارات دلیل‌ما

چاپ دوم: بهار ۱۴۰۰

تیراز: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۸- ۸۹۳- ۸۹۷- ۹۶۴- ۳۹۷-

تلفن و نمایر: ۳۷۷۴۴۹۸۸ - ۳۷۷۳۳۴۱۳ (+۹۸۲۵)

دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳
(ارتباط با ما) www.dalilema.ir | dalilema@yahoo.com (خرید آنلاین)

قیمت: ۸۵/۰۰ تومان

مراکز پخش

قم. خیابان معلم. مجتمع ناشران. طبقه ۸ و ۴۴ / تلفن: ۳۷۷۴۴۹۸۸ و ۳۷۷۳۳۴۱۳
قم. خیابان صفاییه. رویرویی کوچه ۳۸ پلاک ۱۰۵ / تلفن: ۳۷۷۳۷۰۰۱ و ۳۷۷۳۷۰۱۱
تهران. خیابان انقلاب. خیابان فخر رازی. پلاک ۱۰۵ / تلفن: ۶۶۴۶۴۱۴۱
مشهد. چهارراه شهداء. کوچه شهد خوارکیان. مجتمع گنجینه کتاب. طبقه اول / تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۲-۵

انتشارات دلیل‌ما

www.dalilema.ir

سرشناسه: محمدزاده، مرضیه، ۱۳۳۷ -

عنوان و پدیدآور: حسن بن علی^{رض}، امام عسکری / مرضیه محمدزاده.

مشخصات نشر: قم: دلیل‌ما، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۵۶۴ ص.

ISBN: 978-964-397-893-8:

وضعیت فهرستویی: فیبا

موضوع: حسن بن علی^{رض}، امام بازدهم، ۲۳۲-۲۶۰ ق.

رده بندی کنگره: BP ۵۰/ ۳۲۴ م ۱۳۹۳ ح ۵

شماره رده دیوبی: ۹۹۷/ ۹۵۸۴:

شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۷۹۳۹۳:

مرکز تشریف و پخش کتب معارف اهل بیت^{رض}

۹ سال ناشر نمونه و برگزیده کشوری

با تولید ییش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب

فهرست مطالب

۱۵	تعریض
۱۷	پیشگفتار
۲۹	فصل اول
۲۷	زندگانی تاریخی امام عسکری
۲۹	بخش اول: طلوع خورشید
۳۰	پدر
۳۰	مادر
۳۱	ولادت
۳۳	نام
۳۳	کُنیه و القاب
۳۵	شمايل و خصوصيات ظاهری
۳۶	نقش خاتم
۳۶	همسر
۳۹	فرزند

۴۱	بخش دوم: سیره عملی امام <small>ع</small>
۴۲	منش والا
۴۳	علم و دانش
۴۴	سخاوت و بخشن
۴۵	عبادت
۴۶	خدای ترسی
۴۷	زهد و پارسایی
۴۸	حلم و بردباری
۴۹	بخش سوم: نصوص و دلایل امامت
۵۰	اختلافات در باب امامت امام <small>ع</small>
۵۱	نصوص
۵۲	دلایل
۵۳	بخش چهارم: معجزات و کرامات امام <small>ع</small>
۵۴	بخش پنجم: خلفای معاصر امام <small>ع</small>
۵۵	معترض عباسی
۵۶	برخورد و رفتار معترض با امام عسکری <small>ع</small>
۵۷	مهندی عباسی
۵۸	برخورد و رفتار مهندی با امام عسکری <small>ع</small>
۵۹	معتمد عباسی
۶۰	برخورد و رفتار معتمد با امام عسکری <small>ع</small>
۶۱	زندانی و بازداشت امام عسکری <small>ع</small>
۶۲	علل حبس و زندانی شدن امام <small>ع</small>
۶۳	بخش ششم: فعالیت‌های سیاسی - اجتماعی امام <small>ع</small>
۶۴	بررسی وضعیت اقتصادی خلفای معاصر امام <small>ع</small>
۶۵	اختصاصات بیت المال به عباسیان

۱۱۱	موضع امام در برابر وضعیت اقتصادی جامعه
۱۱۲	موضع امام در برابر وضعیت سیاسی-اجتماعی حاکم
۱۱۳	اثبات امامت و پیشوایی خویش
۱۱۴	نامشروع دانستن حاکمیت بنی عباس
۱۱۵	مسئائل شیعیان
۱۳۱	بخش هفتم: سازمان و کالت
۱۳۱	بررسی اجمالی و کالت قبل از امام عسکری
۱۴۱	وکالت در دوران امام عسکری
۱۴۳	شیعه و مراکز آنها
۱۴۹	امام عسکری و وکلا
۱۶۱	بخش هشتم: قیام‌ها و شورش‌های زمان امام
۱۶۱	قیام‌های علویان
۱۷۱	شورش صاحب زنج
۱۷۵	بخش نهم: کتب منسوب به امام
۱۷۷	اشکالات
۱۸۱	بخش دهم: غروب خورشید
۱۸۷	بخش یازدهم: پس از شهادت امام
۲۰۱	بخش دوازدهم: تاریخچه بقعه و آستان عسکریین
۲۰۱	تاریخچه بقعه و آستان عسکریین
۲۰۸	علماء و بزرگان مدفون در حرم مطهر سامرا

فصل دوم

زنگانی معرفتی امام عسکری / ۲۱۱

۲۱۳	بخش اول: اصحاب و راویان احادیث امام
۲۱۳	تریبیت شاگردان شایسته

۲۱۶	اصحاب و راویان احادیث امام
۲۲۶	مختصری از شرح حال اصحاب برجسته امام
۲۷۳	اصحابی که از صراط مستقیم منحرف شدند
۲۷۹	بخش دوم: عقاید
۲۷۹	توحید
۲۸۴	نبوت
۲۸۶	امامت
۳۰۷	بخش سوم: آموزه‌های اعتقادی عصر امام
۳۰۸	مبازه با عقاید انحرافی
۳۰۸	فتنه خلق قرآن
۳۱۲	شیوه کنندی
۳۱۲	شعبده راهب نصرانی
۳۱۴	ثویت
۳۱۴	عصمت ملانکه
۳۱۹	مبازه با فرقه‌های انحرافی
۳۱۹	صوفیه
۳۲۰	واقفیه
۳۲۴	مفوضه
۳۲۵	جبر و اختیار
۳۲۹	بخش چهارم: امام و حوزه‌های معارف دینی
۳۲۹	سرچشممه‌های معرفت دینی
۳۲۹	علم و عمل
۳۳۰	قابل عقل و جهل
۳۳۲	عالیم و دانشمند

پیشگفتار

پس از واقعه کربلا و شهادت امام حسین علیه السلام، تشیع در قالب دو جریان و به دو شکل مبارزه مثبت و مبارزه منفی به حیات سیاسی خود ادامه داد. جریانی از تشیع که خود را وارث رهبری الهی پیامبر اکرم صلوات الله علیه و آمين می‌دانست، شیوه مبارزه منفی را در پیش گرفت. امام سجاد علیه السلام، تنها پسر بازمدانه از اهل امام حسین علیه السلام به سیاست و استراتژی تدافعی روی آورد و از هرگونه درگیری رویارویی با حاکم اموی تا آن‌جا که می‌توانست، اجتناب کرد. پس از آن حضرت، دیگر امامان شیعه اثنی عشری بر همین سیاست پای فشردند و مبارزه را بیشتر در قالب فرهنگی - عقیدتی پیش برداشتند و به لحاظ سیاسی سعی در فرو ریختن پایه‌های مشروعیت اقتدار سیاسی امویان و عباسیان داشتند، بی‌آن‌که مستقیماً با دشمن درگیر شوند. آنان مشروعیتی برای اقتدار سیاسی حاکم قایل نبودند و به اشکال مختلف این عدم رضایت خود را اعلام می‌کردند. در پیش گرفتن روش مبارزه منفی به ائمه و علماء و دانشمندان شیعه امامیه فرصت بیشتری برای طراحی مبانی نظری مذهب و دفاع از اصول اعتقادی و کلامی خود می‌داد و اتخاذ همین استراتژی بود که تحولات سیاسی شیعه امامیه را با تحولات فکری و عقیدتی آن‌ها همانگ کرد و آنان، هم در عرصه سیاست، موجودیت خود را اعلام کردند و هم در مجادلات عقیدتی، میدان را به هیچ رقیبی نسپردند.